

SIGMAPLAN IN VOLLE ONTWIKKELING

Opstart en voltooiing:

TWEE SUCCESVOLLE SIGMAPROJECTEN

Met het Sigmaplan beschermen Vlaams waterwegbeheerder Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) en het Agentschap voor Natuur en

Bos (ANB) duizenden mensen tegen overstromingen. De projectgebieden Antwerpse Scheldekaaien en Cluster Kalkense Meersen boekten enkele opvallende successen.

Nieuwe kaaien voor Antwerpen

Tot nu toe bleef Antwerpen, vaak ternauwernood, gespaard van grote wateroverlast. Maar de Scheldekaaien die de half miljoen Antwerpenaren voor waterrellende moeten behoeden, zijn aan renovatie toe. W&Z werkt daarom samen met het stadsbestuur aan een vernieuwingsoperatie.

De renovatie van de Scheldekaaien is het enige Sigmaproject dat in een grote, stedelijke omgeving als Antwerpen ligt. Maar dat maakt het niet minder belangrijk. De kaaien zijn al lang aan vernieuwing toe, zegt **Reinhilde Vanhooydonck**, projectingenieur bij W&Z: "De oude kaaimuren voldoen niet meer aan de huidige veiligheidsstandaarden. Bovendien is de waterkering te laag. Die verhogen we tot Sigma-hoogte. Tot slot krijgt het openbaar domein een heuse opknapbeurt. De kaaien zijn doorheen de jaren verkommerd tot een groezelige plek. Samen met de stad Antwerpen hebben we een masterplan Scheldekaaien ontwikkeld om het gebied een grondige facelift te geven."

HOE HOOG IS SIGMAHOOGTE?

Bij de lancering van het geactualiseerde Sigmaplan in 2005 werd

per zone van het Zeescheldebekken vastgelegd welke hoogte de toekomstige waterkering moet hebben om het omliggende gebied voldoende te beschermen tegen wateroverlast vanuit de Zeeschelde. Bij het vaststellen van die 'Sigmahoogten' is rekening gehouden met de gevolgen van een zeespiegelstijging van 60 centimeter in honderd jaar.

Voor de Scheldekaaien geldt een Sigmahoogte van 9,25 meter Tweede Algemene Waterpassing (TAW), of 6,92 meter Normaal Amsterdams Peil (NAP). Dat is 90 centimeter hoger dan de huidige waterkering.

Werk aan de winkel: de Scheldekaaien ter hoogte van de De Gerlachekaai.

Simulatie: zo kunnen de Scheldekaaien er in de toekomst uitzien.

BLAUWE STEEN

De Scheldekaaien strekken zich uit over een lengte van 7 kilometer. Om de klus behapbaar te houden, werden de kaaien onderverdeeld in zeven zones. De eerste werken gingen van start in 2014. Op dit moment situeert de bedrijvigheid zich vooral in zone 5 (Sint-Andries en Het Zuid) en zone 6 (Nieuw Zuid). Ondanks de grondige renovatie zullen de vertrouwde Scheldekaaien er niet radicaal anders uitzien, integendeel. Projectingenieur **Koen Segher** van W&Z: “De Scheldekaaien worden gekenmerkt door de typische blauwe hardsteen. Omdat het uitzicht van de kaaien een belangrijke erfgoedwaarde heeft, willen we de blauwe steen overal

behouden, zelfs in de zones waar we de oorspronkelijke kaaimuur moeten afbreken. Daar reconstrueren we het historische metselwerk en plaatsen we de originele stenen waar mogelijk terug. Ook andere historische elementen, zoals bolders, blijven zoveel mogelijk intact.”

VERBETERDE TECHNIEK

In zone 5, ter hoogte van de wijken Sint-Andries en Het Zuid, is een eerste deel van de kaaimuur gerenoveerd. Dat gebeurde begin dit jaar. Maar de werken zijn er al langer aan de gang. Koen Segher: “In 2012 zijn we begonnen met stabilisatiewerken. Die hebben we in 2014 verdergezet met een ver-

beterde techniek. We leggen nu de laatste hand aan de stabilisatie van een volgend stuk kaaimuur. Tegen eind dit jaar zal de werf van Nieuw Zuid en de Zuidersluis volledig gerenoveerd zijn. Begin 2017 zetten we de stabilisatiewerken voort in de richting van het Zuiderterras. Tegelijk beginnen we samen met de stad Antwerpen aan de werkzaamheden aan de waterkering en het openbaar domein.”

KRACHTTOER

In zone 6, ter hoogte van de wijk Nieuw Zuid, gaat het er anders aan toe. Reinhilde Vanhooydonck: “De kaaimuur was in bijzonder slechte staat. Op één plaats begon hij zelfs te kantelen. Dus hadden we maar één keuze: vervangen. Een krachttoer. Om de kaaimuur af te breken, werden explosies onder water gebruikt. Dat is veel efficiënter dan werken met graaf- en breekmachines. Na uitgebreide tests konden we de methode in februari van dit jaar inzetten op het terrein aan de De Gerlachekaai. Na de afbraak begonnen we een nieuwe kaaimuur op te bouwen. Damplanken en buispalen werden met trilblokken en -hamers in de grond gestampd. Het resultaat is een combiwand, die de basis vormt voor de nieuwe muur. En die kan minstens opnieuw honderd jaar mee.”

EN NU?

De rest van de zone Nieuw Zuid wordt gradueel verder afgewerkt. Vanaf 2017 zijn er werken gepland in zone 1, ter hoogte van de Droogdokken. Ook in zone 3, aan het Loodswezen, worden voorbereidingen getroffen om spoedig van start te kunnen gaan met de stabilisatiewerken.

De werken aan de nieuwe kaaimuur in Nieuw Zuid.

